

Mininotat

Feedback fra afprøvning af råudkast til fagplanen for natur/teknologi

Afprøvning af råudkast til fagplaner i efteråret 2025

Dette mininotat er en sammenfatning af feedback fra de lærere, der har deltaget i afprøvningen af råudkastet til fagplanen for natur/teknologi i efteråret 2025. EVA har gennemført afprøvningen for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) i regi af Udviklingsprogram for afprøvning af fagplaner. Udviklingsprogrammet er en del af Fagfornyelsen, som Folkeskolens forligskreds besluttede i 2024. De nye fagplaner træder i kraft i skoleåret 2027/28.

Mininotatet er opdelt i to dele:

- Del 1: Feedback fra *regionale workshops*, som lærere fra tilmeldte fagplansskoler har deltaget i på tværs af landet
- Del 2: Feedback fra *lokale afprøvnings*, som lærere og andre aktører selv har gennemført og indsendt til EVA

Formålet med mininotatet er at gengive lærernes stemmer og sammenfatte de mest fremtrædende pointer fra deres feedback. EVA har derfor ikke foretaget en egentlig analyse af det samlede feedbackmateriale.

Den samlede afprøvning i efteråret 2025

Regionale workshops

Antal gennemførte regionale workshops i alle fem regioner:	7
Antal tilmeldte fagplansskoler til regionale workshops:	119
Antal tilmeldte lærere til regionale workshops:	319

Lokale afprøvnings

Antal bidrag fra fagplansskoler:	135
Antal bidrag fra andre skoler/aktører:	32
Antal bidrag fra lokale afprøvnings i alt:	167

Del 1: Feedback fra regionale workshops

Om datagrundlaget

EVA har i løbet af efteråret 2025 gennemført regionale workshops for lærere på fagplansskoler, der har tilmeldt sig Udviklingsprogrammet for afprøvningen af fagplaner. Ved de regionale workshops har lærerne været samlet til afprøvninger af de første råudkast til fagplanerne for deres fag. Der er udarbejdet en fælles spørgesamme på tværs af alle fag og nogle fagspecifikke spørgsmål, som er blevet anvendt ved alle afprøvninger. Under afprøvningerne har EVA dokumenteret lærernes feedback ved notatskrivning, hvilket udgør datagrundlaget for følgende sammenfatning.

Ved alle afprøvninger på de regionale workshops har lærerne også selv udfyldt feedbackplancher. Disse er udleveret til fagudvalgene og indgår derfor ikke i denne sammenfatning. Feedbackplancherne er et udtryk for førstehåndsfeedback fra lærerne og skal fungere som et supplement til fagudvalgets videre arbejde.

Afprøvning af råudkast til fagplanen for natur/teknologi

Antal regionale workshops, hvor fagplanen er afprøvet:	3
Antal lærere, som har tilmeldt sig den regionale workshop i faget:	12

1. Fagets formål

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver teksten om Fagets formål umiddelbart mening (ud fra 'Afsnittets hensigt')?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Hvor i teksten kan I særligt se jeres fag for jer?
 - a. Giv konkrete eksempler.
3. Kan I læse af teksten, hvad eleverne skal have ud af undervisningen?
 - a. Giv eksempler på, hvad der fungerer godt, og hvad der kan skrives tydeligere?

1.1 Giver teksten om Fagets formål umiddelbart mening?

Hvor giver teksten særligt mening?

Der er enighed blandt lærerne om, at teksten overordnet giver mening og formidler formålet tydeligt, blandt andet fordi:

- Formuleringen *at virkeliggøre fænomener* tydeliggør, at det er et fag, hvor eleverne skal gå på opdagelse.
- Der lægges vægt på oplevelser i naturen, hvilket er særligt meningsfuldt for lærerne.
- Sproget opleves som levende og motiverende. Lærerne fremhæver ord som *vidunderlige* og er positive over for, at det ikke er holdt i et neutralt sprog. Det gør naturen spændende og understreger, at faget også er et oplevelsesfag.

Hvor giver teksten mindre mening?

Selvom hovedindtrykket er positivt, peger lærerne også på følgende dele af teksten, som kan justeres:

- Lærerne drøfter, hvordan *handlekompetencen* skal forstås. Hvad skal eleverne handle på, og kan man forvente handlekompetence allerede i indskoling? Lærerne efterspørger en præcisering af, at eleverne skal gives de bedste forudsætninger for at udvikle handlekraft, fremfor at lærerne skal "pådutte" dem at handle.
- Lærerne foreslår, at teknologibegrebet bliver defineret, da der kan være forskellige forståelser af, hvad det er. Det foreslås, at teknologi beskrives som et element, eleverne både arbejder med og reflekterer over.
- Lærerne ønsker det tydeliggjort, at faget er praktisk, undersøgende og dannelsesorienteret.

1.2 Hvor i teksten kan I særligt se jeres fag for jer?

På tværs af regioner fremhæver lærerne den undersøgende og naturvidenskabelige metode, hvor kreativitet og systematik kombineres som dér, hvor faget står tydeligt frem. Der peges herunder på en særligt sigende formulering i stk. 2: *Samtidig skal de opleve og forstå, at naturfaglig viden bliver til på baggrund af undren og spørgsmål med afsæt i systematiske og kreative naturfaglige praksisser og gennem kommunikation med andre* og stk. 3: *I tæt sammenhæng med elevernes kreative og undersøgende arbejde.*

Begrebet *kreative* vurderes som velvalgt, især i betydningen løsningsorienteret kreativitet. Der skal være en naturvidenskabelig metode bag, så det er en blanding af det systematiske og det kreative. Nogle foreslår dog at ændre ordet *kreative* til "modellerende" eller "innovative" for at tydeliggøre det naturfaglige yderligere.

Foruden det undersøgende og kreative peger lærerne på følgende elementer i teksten, som får faget frem:

- *Fagsprog*. Sætningen i stk. 3: om at *udvikle deres fagsprog* er et sted, hvor lærerne kan se deres egen undervisning. Det handler om, at eleverne skal have et sprog til at tale om løsninger, hvilket opleves som meget relevant i praksis.
- *Det nære miljø*. Lærerne fremhæver det positivt, at der skal tages udgangspunkt i elevernes omgivelser, hvorfra der kan perspektiveres til det globale.
- *Tværfaglighed*.

1.3 Kan I læse af teksten, hvad eleverne skal have ud af undervisningen?

Hvad fungerer godt?

Lærerne er enige om, at der er et tydeligt dannesperspektiv i, hvad eleverne skal have ud af undervisningen. De fremhæver, at teksten tydeligt beskriver følgende, som undervisningen skal fremme:

- *Kritisk tænkning*. Lærerne fremhæver positivt, at eleverne *skal tage kritisk og empatisk stilling*.
- *Fremtidens bæredygtige samfund*. Lærerne vurderer, at det er tydeligt, at undervisningen skal rettes mod en bæredygtig tankegang og give eleverne forståelse af sig selv i verden og det, at man kan påvirke, men også blive påvirket.

Hvad kan skrives tydeligere?

Lærerne peger på følgende elementer, som ifølge dem kan skrives tydeligere frem:

- Det fremgår ikke direkte, at faget er praktisk, og begreber som *kreativ* og *undersøgende* kan virke uklare for lærere uden praktisk erfaring.
- Der efterlyses en tydelig definition af teknologi, da det er uklart, hvad eleverne konkret skal kunne i denne del af faget.
- Nogle lærere påpeger også vigtigheden af dybdelæring. Det er vigtigt, at der er tid til at gå i dybden med undervisningen og det faglige stof.
- Lærerne foreslår at opbløde den sidste sætning: *Eleverne opnår forståelse for deres egne muligheder for at bidrage til fremtidens bæredygtige samfund samt tro på, at de kan forstå og forandre verden*. Sætningen vurderes at lægge for meget vægt på elevernes skuldre, og lærerne foreslår at omformulerer, så eleverne "inspireres til", "skal være en del af ...", eller at undervisningen "skal forberede eleverne til".

2. Fagets karakter

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver teksten om Fagets karakter umiddelbart mening (ud fra 'Afsnittets hensigt')?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Er beskrivelsen af Fagets karakter relevant for jeres fag?
 - a. Giv konkrete eksempler på, hvor teksten opleves relevant?
 - b. Er der noget, der kan udelades?
 - c. Er der noget, I savner?

2.1 Giver teksten om Fagets karakter umiddelbart mening?

Hvor giver teksten særligt mening?

Lærerne har på tværs af regioner en del kommentarer til afsnittet Fagets karakter, som primært omhandler uklarheder og tunge formuleringer, men følgende fremhæves som meningsfuldt:

- Femte og sidste tekststykke fremhæves positivt som et kernebudskab for faget. Om tekststykket siger de: "Det er det, vi gerne vil have, at vores elever skal have med fra faget."

Lærerne læser afsnittet som mere konkret end afsnittet Fagets formål, og det ser de en pointe med, at det skal være.

Hvor giver teksten mindre mening?

Lærerne oplever generelt teksten som mindre skarp i forhold til Fagets formål og peger på følgende eksempler, hvor de finder teksten tung formuleret eller uklar:

- Lærerne nævner, at de naturfaglige og teknologiske kompetencer, som teksten beskriver, ikke står tydeligt frem, og lærerne oplever, at man kommer til at læse frem og tilbage for at lede efter dem.
- Lærerne undrer sig over, hvilke modeller der menes, når teksten omtaler *Fagets eksisterende modeller*.
- Lærerne påpeger, at teksten har nogle lange sætninger, som er svære at læse. Som eksempel nævnes sætningen i fjerde tekststykke, der starter med *Teknologisk udvikling bliver ...* Lærerne oplever, at man kan læse tekststykket flere gange og bagefter tænke: "Hvad var det egentlig, jeg lige læste?"
- Nogle begreber fremstår uklare for lærerne og skaber tvivl om, hvad der menes med dem. Der peges her på *primærmaterialer* og *lokalområde*, som kan dække over meget, alt efter hvordan man tolker det.
- Lærerne oplever, at der lægges et stort ansvar på eleverne, når undervisningen skal tage udgangspunkt i eleverne, og foreslår i stedet formuleringen, at undervisningen sker "med inddragelse af eleverne".
- Teksten beskrives som ambitiøs og flot, men potentielt urealistisk i forhold til hverdagens vilkår – og særligt andet tekststykke i afsnittet fremhæves som et eksempel herpå.

2.2 Er beskrivelsen af Fagets karakter relevant for jeres fag?

Hvor opleves teksten relevant?

Lærerne finder overordnet beskrivelsen i Fagets karakter relevant for natur/teknologi. Teksten rammer et helhedsorienteret syn på natur og teknologi, hvilket fremhæves positivt. Lærerne vurderer det som meget relevant, at det illustreres, at der er samspil mellem natur og teknologi, og at teksten lægger op til tværfaglighed. Derudover påpeger lærerne, at det er relevant at have udgangspunkt i elevernes livsverden.

Lærerne fremhæver konkrete dele af teksten, som særligt relevante:

- Tredje tekststykke på grund af emnerne, som nævnes.
- Fjerde tekststykke, fordi det er positivt, at teknologi får sit eget afsnit, og godt at nutid, fortid og fremtid sættes i perspektiv.
- Femte og sidste tekststykke, fordi det at arbejde med *konkrete materialer* opleves som særligt vigtigt. Lærerne foreslår, at dette placeres tidligere i teksten.

Hvad kan udelades?

Opremsningen af emner fx ved *organismer, kredsløb, økologi osv.* opleves unødvendig. Lærerne foreslår, at opremsningen deles tydeligere op i nogle hovedtemaer i stedet eller forkortes.

Hvad savnes?

På tværs af regioner nævner lærerne, at pointer fra Fagets formål gerne må skinne tydeligere igennem i Fagets karakter, så Fagets karakter også beskriver en sansende, legende og kreativ tilgang, som lærerne vurderer, er vigtig i faget. Det må gerne skrives eksplicit, at eleverne skal blive nysgerrige, undre sig og stille spørgsmål, og at kreativiteten kan komme i spil ved modellering og byggeri. Lærerne efterlyser desuden:

- En tydeligere formulering af de naturvidenskabelige arbejdsformer, som fx hypotesedannelse og udvælgelse af variable, som er kernestof i faget. Der spørges også ind til udeladte emner som krop og kønsidentitet samt det periodiske system.
- Et tydeligere fokus på kritisk tænkning i forhold til kilder – især i relation til teknologi. Selvom medier og det digitale samfund nævnes, påpeger lærerne, at det er vigtigt, at der også står noget om kritisk omgang med kilder.
- Et tydeligere fokus på progression – gerne i form af søjler eller strukturer, som kan vise udviklingen gennem klassetrinene.

3. Fagets indhold

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver teksten om Fagets indhold umiddelbart mening (ud fra 'Afsnittets hensigt')?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Kan I genkende jeres fag i de beskrevne indholdsområder?
 - a. Hvor træder det faglige indhold tydeligt eller mindre tydeligt frem?
 - b. Kan I finde eksempler i teksten, der inspirerer til/giver billeder af konkret undervisning i faget?
3. Hvordan fungerer figuren for fagets indhold?
 - a. Skaber figuren sammenhæng mellem de beskrevne indholdsområder? – Hvorfor/hvorfor ikke?
4. Opleves fagplanens forslag til trinforløb anvendeligt?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
5. Giver trinforløbet et billede af progression?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?

3.1 Giver teksten om Fagets indhold umiddelbart mening?

Hvor giver teksten mening?

Lærerne er på tværs af regioner er enige om, at teksten overordnet opleves som meningsfuld og forståelig. Lærerne ser især opdelingen i kernestof og metode som en god struktur.

Hvor giver teksten mindre mening?

Selvom opdelingen i kernestof og metode i indholdsområderne fremhæves som særligt meningsfuld, så påpeger lærerne, at opbygningen af afsnittet fremstår forvirrende og sammenblander indhold med metodiske indholdsområder.

Lærerne fremhæver følgende begreber og formuleringer, som de oplever som uklare:

- Selvom bæredygtighed vægtes højt blandt lærerne, savnes det, at det foldes ud tidligere og mere sammenhængende i teksten. Der er usikkerhed om, hvordan bæredygtighed skal forstås i teksten – om det handler om krop, mad, natur, teknologi eller økologi. Det fremhæves som tankevækkende, at bæredygtighed her kobles til sundhed frem for udelukkende teknologi og natur. Lærerne ønsker, at der er tydeligere beskrivelser af, hvordan mennesket er en del af et større økosystem, som vi har et ansvar for at opretholde.
- Nogle ønsker eksempler på, hvad *naturfaglige praksisser* dækker over. Derudover er de i tvivl om, hvad man skal forstå ved *naturfaglig kultur*.
- Lærerne peger på ordet *agens*, som uklart og svært at forstå meningen med.
- Begrebet *handlekraft* skaber usikkerhed, og lærerne har ikke samme forståelse af, hvad der menes med det.
- Lærerne fremhæver, at man kan have forskellige tolkninger af, hvad *lokal forankring* skal dække over. Det kan fx misforstås som engagement i frivilligt arbejde i en lille by, og derfor efterspørges en præcisering.

3.2 Kan I genkende jeres fag i de beskrevne indholdsområder?

Hvor træder det faglige indhold tydeligt frem?

Lærerne fremhæver følgende eksempler på, hvor det faglige indhold træder tydeligt frem:

- Tekststykket under *Mennesket* om *sanser, muskler og skelet* fremhæves for at være meget tydeligt og praksisnært. Lærerne beskriver, at dette område kalder på praktisk arbejde, hvilket passer godt til fagets karakter. Beskrivelsen af, at man sammenligner med andre organismer, fremhæves også som positiv.
- Lærerne udtrykker tilfredshed med, at *Mennesket* indgår som selvstændigt indholdsområde, og det vurderes at hænge godt sammen med Fagets formål.
- For de opstillede mål peger lærerne på, at de første er tydelige og klare at forstå.

Hvor træder det faglige indhold mindre tydeligt frem?

Lærerne foreslår, at det under indholdsområderne skrives tydeligere frem, hvilke konkrete kompetencer lærerne skal arbejde med. Derudover er der delte meninger om, hvor tydelig sammenhængen mellem de forskellige indholdsområder er. Nogle peger på, at det er for adskilt, når natur og teknologi har hvert sit indholdsområde, mens andre mener, at teksten tydeligt forklarer, hvordan de også har sammenhæng.

Lærerne peger desuden på følgende steder, hvor Fagets indhold kan tydeliggøres eller justeres:

- Lærerne ønsker en klarere forståelse af mennesket som en del af naturen. Mennesket fremstår adskilt fra naturen og samspillet med omgivelserne. Det nævnes, at indholdsområdet *Mennesket* handler for meget om det fysiologiske og for lidt om samfund, livsstil og levevilkår.
- Lærerne udtrykker bekymring for at give elever *erfaring med sundhed* allerede i indskoling, da man skal undgå, at de kommer til at føle sig forkerte – fx hvis de har pålægsschokolade med i madpakken. Nogle påpeger, at det ligeledes kan være abstrakt for de mindste, at *de opnår indblik i andre normer for sundhed*.
- Lærerne efterlyser, at kortlæsning og atlasarbejde skrives ind i indholdet. Det understreges, at eleverne også skal lære at forstå, ”hvor tingene ligger”, og at det ikke fremgår tydeligt, hvor dette aspekt hører til i indholdsområderne.
- Lærerne foreslår, at seksualundervisning kan indgå under indholdsområdet *Mennesket*.
- Lærerne efterspørger, at tværfaglighed tilføjes i teksten som en mulighed – men uden at angive specifikke fagkombinationer.

Hvad inspirerer til/giver billeder af konkret undervisning i faget?

Lærerne fremhæver det som positivt, at der står, at undervisningen skal tage udgangspunkt i elevernes undren og nysgerrighed. Ifølge lærerne må elevernes spørgsmål gerne være åbne – fx spørgsmål, som voksne måske vil kalde fantasifulde, som ”findes der et monster under sengen?”.

Lærerne fremhæver, at modellering fremgår som en tydelig del af Fagets indhold, hvor læreren let kan se forskellige aktiviteter for sig, og hvor eleverne arbejder undersøgende og eksperimenterende.

3.2 Hvordan fungerer figuren for Fagets indhold?

Der er bred enighed blandt lærerne om, at figuren ikke bidrager til at tydeliggøre sammenhængen mellem indholdsområder. Den beskrives som "lidt for kreativ til at være tydelig", og der synes at være et stort behov for at uddybe figuren med mere tekst.

3.4 Opleves fagplanens forslag til trinforløb anvendeligt?

Lærerne vurderer overordnet set, at inddelingen i trinforløb fungerer, og at det giver god mening, at inddelingen er afstemt med, hvordan mange skoler inddeler i indskoling og mellemtrin. Nogle påpeger dog, at der er stor forskel på 1. og 3. klasse, og at man kunne overveje en tredeling, hvor 3. og 4. klasse er det mellemste trinforløb. Men det understreges, at det vigtigste er at tilpasse undervisningen til de elever, man har, hvorfor lærerne vurderer, at inddelingen i sig selv ikke er afgørende, selvom de heller ikke ønsker ét samlet trinforløb fra 1.-6.

3.5 Giver trinforløbet et billede af progression?

Lærerne vurderer, at progressionen er tydelig. Nogle fremhæver, at det fungerer særligt godt sprogligt, at progressionen fremgår med sætninger som: *I andet trinforløb bygger eleverne videre ...*

Forslag til justeringer

Lærerne kommer med følgende forslag til justeringer relateret til trinforløbene:

- Nogle savner flere fagbegreber i beskrivelsen af trinforløbet for 1.-3. klasse. Der er flere fagbegreber i trinforløbet for 4.-6. klasse og dermed mere fokus på kommunikationsdelen, hvorfor lærerne peger på beskrivelserne her som mere eksemplariske.
- Lærerne oplever, at teksten inviterer til perspektivering, men nogle savner, at det står direkte i teksten.

4. Fagspecifikke spørgsmål

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Dækker indholdsområderne det, I mener hører til i natur/teknologi undervisningen?
 - a. Kom gerne med eksempler på, hvad der fungerer, og hvad der ikke fungerer.
2. Hjælper modellen over indholdsområderne (træet) jer til at få overblik over fagets indhold og indholdsområdenes indbyrdes sammenhæng?
 - a. Beskriv kort, hvordan modellen giver (eller ikke giver) overblik.
3. Ses der en tydelig progression i indholdsområdet Mennesket i forhold til trininddelingen?
 - a. Giv et eksempel på, hvor I ser en tydelig progression.
 - b. Giv et eksempel på, hvad I synes, der er mangler i progressionen.

4.1 Dækker indholdsområderne det, I mener hører til i natur/teknologi undervisningen?

Lærerne er grundlæggende enige om, at de tre indholdsområder, *Naturen omkring os*, *Teknologien omkring os* og *Mennesket*, fungerer godt. De efterspørger dog en tydeliggørelse af, hvordan man kan skabe sammenhæng mellem disse tre indholdsområder og til de to metodiske indholdsområder. Nogle fremhæver formuleringen: *de fire ovennævnte indholdsområder [står] på et fundament af 'oplevelser, handlekraft og lokal forankring'*, og indvender, at de hellere ser dette område beskrevet på samme vis som *Naturfaglige praksisser*, da det mere beskriver et didaktisk grundlag frem for selve indholdet.

4.2 Hjælper modellen over indholdsområderne (træet) jer til at få overblik over fagets indhold og indholdsområdenes indbyrdes sammenhæng?

På tværs af regioner er der bred enighed om, at figuren ikke er tydelig nok i sammenhængen mellem indholdsområder. Se også punkt 3.3.

4.3 Ses der en tydelig progression i indholdsområdet Mennesket i forhold til trininddelingen?

Lærerne henviser til tidligere pointer vedrørende Fagets indhold – se 3.4 og 3.5.

Dertil drøfter lærerne formuleringen i det tredje tekststykke under *Mennesket* ved trinforløb 4.-6. klasse, hvor der står, at eleverne *opnår indblik i den mangfoldige verden af liv, herunder forskellige organismers køn, seksualitet og familieformer*. Dels opleves sætningen kringlet, og det diskuteres, om det også dækker menneskers familieformer og seksualitet, og om mennesket skal tolkes som en af mange organismer. Dels er lærerne i tvivl om det faglige formål med det.

5. Samlet indtryk af råudkast til fagplanen

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Er fagplanen i sin helhed enkel og til at forstå?
 - a. Er faget beskrevet konkret og præcist?
2. Er fagplanen bygget overskueligt op?
 - a. Giv eksempler på dele, der bidrager til overskuelighed.
 - b. Giv forslag til, hvad der kan gøre fagplanen mere overskuelig.
3. Er sproget lettilgængeligt?
 - a. Hvilke ord/begreber/sætninger/tekstdele fungerer særligt godt?
 - b. Hvad kan skrives mere enkelt?
4. Forestil jer – ud fra det nuværende råudkast – at I skal bruge fagplanen i planlægning af jeres undervisning:
 - a. Giver fagplanen plads til at skabe en god balance mellem fagets mere praktiske og abstrakte/teoretiske sider?
 - b. Giver fagplanen plads til egne didaktiske refleksioner og didaktisk dialog?
5. Hvad er jeres bedste råd til fagudvalget i deres videre arbejde?

5.1 Er fagplanen i sin helhed enkel og til at forstå?

Lærerne finder generelt fagplanen enkel og let at forstå, og lærerne sætter pris på, at der sker en forenkling i forhold til matricen i Fælles Mål.

Forslag til justeringer

Lærerne peger på henholdsvis Fagets karakter og Fagets indhold som de afsnit, der fungerer mindre godt og kræver mere gennemarbejdning. Der henvises til konkrete forslag under afsnit 2 og 3.

5.2 Er fagplanen bygget overskueligt op?

På tværs af regionerne vurderes fagplanen som overskueligt bygget op, og inddelingen i tre afsnit: formål, karakter og indhold, fremstår ifølge lærerne som logisk.

Forslag til justeringer

Lærerne kommer med to konkrete forslag til justeringer, som kan gøre fagplanen mere overskuelig i sin opbygning:

- Målene i Fagets indhold kan fremhæves visuelt i layoutet.
- Brug af punktopstilling i Fagets karakter kunne hjælpe.

5.3 Er sproget lettilgængeligt?

Lærerne finder generelt sproget lettilgængeligt og påpeger, at det er godt med åbenheden i sproget. Det fremhæves desuden som positivt, at der sprogligt er fokus på at tage udgangspunkt i eleverne. Lærerne nævner, at ordvalget i Fagets formål er særligt tilgængeligt, og at de korte og præcise sætninger fungerer godt.

Forslag til justeringer

Lærerne peger på, at der generelt gerne må være en opmærksomhed rettet mod, at ordvalg er konsistent igennem fagplanen. Dertil ønsker lærerne, at følgende begreber bliver forklaret tydeligere:

- *Teknologiforståelse*
- *Primærmaterialer*
- *Kreativt.*

5.4 Kan fagplanen bruges i planlægning af undervisningen?

Der er bred enighed blandt lærerne om, at fagplanen giver god plads til didaktiske refleksioner og dialog. Den opleves som åben og ikke begrænsende, samtidig med at den tilbyder nogle overordnede rammer at arbejde inden for. Lærerne oplever, at der er handlerum – og at man selv kan finde på aktiviteter og forløb og lægge dem ind i undervisningen. Det nævnes også som positivt, at fagplanen lægger op til, at man finder ud af tingene sammen med eleverne.

Lærerne drøfter, hvilken balance mellem praktik og teori som fagplanen lægger op til. Der er bred enighed om, at det er et praktisk fag. Nogle savner, at det praktiske står tydeligere frem, mens andre synes, at det er meget tydeligt beskrevet, og betoner i stedet vigtigheden af, at teorien også skal være på plads.

5.5 Lærernes bedste råd

Lærernes bedste råd til fagudvalgene kan opsummeres som følger:

1. **Teknologiforståelse ind i faget:** Lærerne foreslår, at teknologien skrives ind som et værktøj i de indholdsområder, hvor det giver mening. Det skal ikke være løsrevet.
2. **Rød tråd:** Lærerne foreslår at lade det legende og det sansende være en rød tråd igennem hele fagplanen.
3. **Elevinddragelse:** Lærerne ønsker, at der fortsat tænkes i elevinddragelse og muligheder for at sætte barren forskelligt alt efter ens elevgruppe.

Del 2: Feedback fra lokale afprøvninger

Om datagrundlaget

Alle landets skoler har som et led i Udviklingsprogrammet haft mulighed for at gennemføre lokale afprøvninger af de enkelte rådkast til fagplaner og indsende deres feedback til EVA i efteråret 2025. Ved de lokale afprøvninger har lærerne – enkeltvis eller i teams – anvendt den samme spørgeramme som ved de regionale workshops. EVA har foretaget en sammenfatning af feedback fra de lærere (fra fagplansskoler eller andre skoler) og andre aktører (fx interesseorganisationer og professionshøjskoler), der har bidraget med feedback fra lokale afprøvninger.

Følgende sammenfatning bygger udelukkende på den feedback, EVA har modtaget fra de lokale afprøvninger, og skal ses som et tillæg til lærernes feedback fra regionale workshops.

I sammenfatningen skelnes der ikke mellem de forskellige typer af bidragsydere – og for læsbarhedens skyld bliver alle bidragsydere omtalt som ”lærere”.

Lokal afprøvning af fagplanen for natur/teknologi

Antal bidrag fra lokale afprøvninger:	5
Heraf antal bidrag fra fagplansskoler:	3
Heraf antal bidrag fra andre skoler	0
Heraf antal bidrag fra andre aktører:	2

1. Fagets formål

1.1 Giver teksten om Fagets formål umiddelbart mening?

I tråd med feedback fra de regionale afprøvninger udtrykker lærerne, at teksten om Fagets formål giver mening og fremhæver følgende som positivt:

- Det kropslige og sanselige
- Elevinddragelse
- Metodefrihed og valgmuligheder.

Lærerne peger dog på elementer, som kan skrives tydeligere:

- I stk. 1 kommer det til at lyde, som om *den naturvidenskabelige verden* kun knytter sig til det *abstrakte, systematiske*. Lærerne mener, at den naturvidenskabelige verden dækker over både *det nære, konkrete og kontekstbundne* og det *abstrakte og systematiske*.
- Lærerne efterspørger en præcisering af, hvad det betyder, at eleverne skal være med til at vælge undervisningens indhold og mål. De oplever, at det hidtil har været meget styret gennem Fælles Mål.
- Der er steder med lange opremsninger, som kan forkortes.

1.2 Hvor i teksten kan I særligt se faget for jer?

Lærerne er ved de lokale afprøvninger enige om, at faget står tydeligt frem gennem ord som *nysgerrighed, kreativitet, virkelyst, oplevelser og opdagelser*. På tværs fremhæves også dannelseperspektivet, idet eleverne *lærer at reflektere over, tage kritisk og empatisk stilling til og handle i situationer med betydning for dem selv, for andre og for omverdenen*.

1.3 Kan I læse af teksten, hvad eleverne skal have ud af undervisningen?

Lærerne er enige om, at det er tydeligt, hvad eleverne skal have ud af undervisningen. Det bemærkes ved en lokal afprøvning, at det virker som et ”meget ambitiøst fag”.

Forslag til justeringer til Fagets formål

Lærerne kommer med forslag til konkrete sætninger, som kan omformuleres:

- I stk. 1: Lærerne foreslår at omformulere, at eleverne får *indsigt i og respekt for organismers ligeværd* til enten ”respekt for naturen” eller ”respekt for både den levende og ikke-levende natur”.
- Sidst i stk. 3: Lærerne foreslår at supplere ... *at de kan forstå og forandre verden* ”med udgangspunkt i deres egen hverdag”.

2. Fagets karakter

2.1 Giver teksten om Fagets karakter umiddelbart mening?

Lærerne synes overordnet, at Fagets karakter giver mening, er fyldestgørende, og at faget kan genkendes i teksten. I tråd med feedback fra de regionale afprøvninger påpeger nogle dog, at sproget er tungt og til tider uforståeligt. Ved de lokale afprøvninger peger lærerne på følgende:

- Lærerne efterspørger en rammesætning af teknologiforståelse, og at det foldes ud i Fagets karakter.
- Der peges på formuleringen *helhedsorienteret syn på fænomener og sammenhænge* – lærerne synes, at det bliver ”stort” og ukonkret, hvad der menes.

2.2 Er beskrivelsen af Fagets karakter relevant for jeres fag?

På tværs af de lokale afprøvninger tilkendegiver størstedelen af lærerne, at de finder Fagets karakter relevant, men et sted finder lærerne hele afsnittet for langt og mindre relevant. Her kommer lærerne med et bud på, hvordan afsnittet kan kortes ned til de mest relevante dele:

- Første tekststykke: Opremsningen af *Familien, skolen, lokalområdet* osv. kan udelades, så sætningen stopper efter *elevernes livsverden*.
- Andet tekststykke: Vurderes som det mest relevante tekststykke.
- Tredje tekststykke: Lærerne anbefaler at bevare kun den sidste sætning, der begynder med *Eleverne arbejder mod ...*

Derudover ønsker lærerne, at ordet *nutidigt* udelades, så man ikke risikerer, at lærere udelader den historiske dimension i undervisningen.

3. Fagets indhold

3.1 Giver teksten om Fagets indhold umiddelbart mening?

Ved de lokale afprøvninger kommer lærerne med nogle af de samme pointer som ved de regionale. Der peges på, at begreberne *naturfaglig kultur* og *naturfaglige praksisser* er uklare, og det foreslås at erstatte begrebet *agens* med ”handlemulighed” eller lignende.

Lærerne påpeger yderligere:

- I natur/teknologi kaldes det metodiske område *Naturfaglige praksisser*, mens det ved de øvrige tre naturfag kaldes *Undersøgelse og modellering*. Lærerne synes, at det bør hedde det samme i alle naturfagene.
- Lærerne påpeger, at der lægges meget op til brug af teknologi, hvilket de ikke altid oplever er til rådighed på skolen og desuden hurtigt bliver forældet.
- Begrebet *naturfaglig handlekraft* bør forklares i teksten.

3.2 Kan I genkende jeres fag i de beskrevne indholdsområder?

Lærerne kan genkende faget i indholdsområderne og fremhæver indholdsområderne *Mennesket* og *Naturfaglige praksisser* positivt.

Lærerne synes også, at beskrivelserne giver inspiration til konkret undervisning, og lister en række ord, som særligt hjælper med dette, fx:

- *Sanser*
- *Skelet*
- *Modeller*
- *Organismer*
- *Kredsløb*
- *Vejr og klima*
- *Økologi og biodiversitet*
- *Det danske landskab.*

3.3 Hvordan fungerer figuren for Fagets indhold?

I tråd med de regionale workshops synes lærerne ikke, at figuren fungerer optimalt. Lærerne kommer med følgende forslag til, hvordan figuren kan gøres bedre:

- En forsimplet og tydeligere figur ønskes. Lærerne synes, at den er svær at læse. Trækronen er for stor, og det er uskarpt.
- Lærerne foreslår at vælge en ens model for de fire naturfag, gerne med inspiration fra den for biologi.
- Lærerne peger også på figuren fra faget musik, som opleves som mere samskabende, med henblik på at tydeliggøre, at indholdsområderne skal spille sammen.

- Nogle synes, at det er en fin idé med et træ, mens andre påpeger, at det kun indfanger naturdelen, og ikke teknologidelen.
- Det påpeges, at det virker, som om målgruppen for figuren i højere grad er eleverne end lærerne.

3.4 Opleves fagplanens forslag til trinforløb anvendeligt?

Lærerne oplever, at fagplanens trinforløb er anvendelige, og at progression kan ses. Nogle lærere peger dog på, at det ikke ses som sammenhængende med de øvrige fag.

4. Fagspecifikke spørgsmål

Lærerne bidrager ikke med yderligere feedback til de fagspecifikke spørgsmål.

5. Samlet indtryk af råudkast til fagplanen

5.1 Er fagplanen i sin helhed enkel og til at forstå?

Lærerne har et godt samlet indtryk af fagplanen, men peger på følgende:

- Modellen illustrerer ikke den sammenhængskraft, som lærerne læser er hensigten.
- Det er et ambitiøst udkast og ”måske for ambitiøst”.

5.2 Er fagplanen bygget overskueligt op?

Lærerne er overordnet enige om, at fagplanen er bygget overskueligt op.

5.3 Er sproget lettilgængeligt?

Lærerne finder overordnet, at sproget er let at forstå.

5.4 Kan fagplanen bruges i planlægningen af undervisningen?

I tråd med de regionale afprøvninger skriver lærerne, at de kan se, at fagplanen giver plads til at planlægge undervisningen. Det nævnes ligeledes, at der gerne må være et tydeligere fokus på det praktiske.

Lærerne efterspørger støtte til den didaktiske refleksion, som fagplanen lægger op til. De ønsker flere konkrete værktøjer, der kan styrke den didaktiske dialog og dermed understøtte kvaliteten i undervisningen.

5.5 Hvad er jeres bedste råd til fagudvalget i deres videre arbejde?

Lærernes bedste råd fra de lokale afprøvninger kan opsummeres som følger:

1. **Styrkelse af det naturfaglige samarbejde:** Sæt jer sammen med de andre fag, og få alle naturfagene til at hænge gensidigt sammen.
2. **En tydelig rød tråd på tværs af klassetrin:** Hav fokus på at skabe ”den røde tråd” fra indskoling til mellemtrin.
3. **Fokus på metodefrihed.** Fokus på, at der sikres rum for metodefrihed i undervisningen.

EVA – analyser, redskaber og udvikling, der styrker uddannelser og dagtilbud.

EVA

+45 35 55 01 01
eva@eva.dk
www.eva.dk

© 2026 EVA (Danmarks Evalueringsinstitut)
Citat med kildeangivelse er tilladt

ISBN (www): 978-87-7182-866-5